

Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers

COMMISSIE DIERENWELZIJN & WETGEVING

Wetgeving

met betrekking tot het
houden van en fokken met
volière – of kooivogels

2015
Druk: Bondsbureau Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers
Bergen op Zoom
© Commissie Dierenwelzijn & Wetgeving NBvV

Voorwoord

Commissie Dierenwelzijn

In februari 2012 werd door de Bondsraad van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers de Commissie Dierenwelzijn ingesteld.

Dit is een verzamelnaam voor twee commissies en wel:

- Commissie uitvoering regelingen voortvloeiende uit het reglement van de NBvV ten aanzien van de gezondheid en het welzijn van volière- of kooivogels
- Commissie belast met de implementatie binnen het bondsbeleid van wet- en regelgeving met betrekking tot het hobbymatig houden van gezelschapsdieren.

In de "Missie" van de commissie is opgenomen dat zij zich zal inzetten voor een inventarisatie van de actuele Nederlandse en Europese wet- en regelgeving ten aanzien van de gezondheid en het welzijn van volière- of kooivogels.

In de praktijk blijkt dat deze wet- en regelgeving zeer complex is.

De inventarisatie zoals die in de volgende hoofdstukken wordt aangeboden is dan ook beperkt tot het inzichtelijk maken van de onderlinge verbanden tussen de wetten, besluiten en regelingen.

De strekking hiervan zal op hoofdlijnen worden aangegeven.

Verantwoording en aansprakelijkheid

De tekst van de verschillende hoofdstukken is in augustus 2015 zo actueel en correct mogelijk opgesteld.

De opzet is niet een volledige tekstweergave op te nemen van de verschillende wet- en regelgevingen.

Iedere Nederlander dient de wet te kennen.

Alle genoemde wetten, besluiten en regelen zijn terug te vinden via overheidspublicaties op het internet.

De Commissie Dierenwelzijn aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor welke gevolgen dan ook die voortvloeien uit het handelen en toepassen van teksten uit deze inventarisatie.

Jan de Bruine

Henk van der Wal

leden van de Commissie Dierenwelzijn NBvV

Hun welzijn....is onze zorg

Met deze slogan is de doelstelling van de Commissie Dierenwelzijn bondig samengevat.

Het welzijn van de aan ons als vogelliefhebbers van volière- of kooivogels toevertrouwde vogels is onze zorg waar het de gezondheid en het welzijn van deze vogels betreft.

Inhoud

Voorwoord	3
Wetgeving	
Inleiding	5
Wetgeving algemeen	
Wet, AMvB, mr	6
Wetgeving m.b.t. het houden van kooi- en volièrevogels	
De gezondheid- en welzijnwet voor Dieren	7
De Flora en Faunawet	7
Mogen we beschermde vogels houden?	8
De gefokte vogel	9
Welke soorten worden beschermd?	9
Registratie	12
Registratieplicht	13
Ringen	14
Wet dieren	16
Besluit houders van dieren	17
Regeling houders van dieren	18
Besluit erkenning bewijs van vakbekwaamheid	18
Wetgeving m.b.t. de zorgplicht voor het houden van kooi- en volièrevogels	19
Wetgeving m.b.t. de verkoop van vogels	21
Wetgeving m.b.t. het organiseren van een vogelmarkt of vogelbeurs	22
Wetgeving m.b.t. het organiseren van een tentoonstelling	24

Wetgeving.

Inleiding

Al meer dan 400 jaar worden vogels door de mens gehouden als huisdier.

Vaak in de eerste plaats om de zang en vervolgens vanwege de kleurenpracht van de bevedering.

Populair in de 16^e eeuw waren vooral de leeuwerikken, de barmsijzen en de kneuen, soorten die we nu in de avicultuur Europese Cultuurvogels noemen.

Deze zangvogels werden uit het wild gevangen en vervolgens gewend aan het verblijf in een vogelkooi. Ze vertegenwoordigden geen geldwaarde en waren zo voor de gewone man bereikbaar.

Wie in de 16^e eeuw er financieel wat royaler voor stond, kon zich veroorloven vogels te kopen die uit andere contingenten moesten komen omdat ze in de directe omgeving niet gevangen konden worden. Zo worden rond 1580 en 1590 in bijvoorbeeld een stad als Leeuwarden al papegaaien en kanaries als huisdieren aangetroffen¹. De eigenaars hadden respectievelijk als beroep "facteur van verscheijden Coopluijden" en advocaat.

Mede doordat het vangen van vogels om die naast de consumptie ook te houden als huisdier erg populair werd, besloot de regering een wet uit te vaardigen ter bescherming van nuttige vogels en zoogdieren².

Het accent lag daarbij niet zozeer op het welzijn van de vogels maar veel meer op het wel of niet schadelijk zijn voor de landbouw of houtteelt.

Vogels die nuttig werden geacht voor de landbouw of houtteelt werden door de wet beschermd.

Vogels die andere vogel verscheuren worden roofvogels genoemd en door die wet niet beschermd.

Ook vogels die als schadelijk voor de landbouw en houtteelt werden beschouwd waren niet beschermd. De bescherming was vooral gericht op het verbod om nog langer nuttige vogels te vangen en als zangvogel in een kooi te houden.

Vanaf 1880 is deze wet ter bescherming van nuttige vogels en zoogdieren voortdurend aan aanpassingen onderhevig geweest.

Langzaam werd het accent ook wat meer verlegd naar het onder voorwaarden mogen houden van in Nederland broedend aangetroffen vogels. Uiteindelijk is dit doorgetrokken naar alle in Europa voorkomende vogels mits ze zijn voorzien van een vaste pootring. De bescherming van niet-Europese vogels werd ook in de Nederlandse wetgeving vastgelegd.

Ook ging de wetgeving zich meer en meer richten op de gezondheid en het welzijn van vogels.

De **Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers** heeft haar beleid ten aanzien van de wijze waarop haar leden moeten omgaan met de gezondheid en het welzijn van kooi- en volièrevogels schriftelijk vastgelegd.

Dit beleid is mede geformuleerd op basis van de Nederlandse wetgeving en gaat in sommige gevallen zelfs iets verder.

Bij de inventarisatie van de Nederlandse wetgeving zal steeds een link worden gelegd naar het beleid van de NBvV.

In veel gevallen is de wetgeving ten aanzien van de gezondheid en het welzijn van vogels mede gerelateerd aan Europese wetgeving.

Waar dit mogelijk is zal ook een link naar deze Europese regelgeving worden gelegd.

¹ Historisch Centrum Leeuwarden, inventarisatieboeken 1550 – 1790, fiche Y7 folio 296 en fiche Y10 folio 383.

² Bij Koninklijk besluit van 25 augustus 1880, Staatsblad No. 164

Wetgeving algemeen

Wet, AMvB en m.r.

“Elke burger wordt geacht de wet te kennen”.

Dit is gemakkelijker gezegd dan gedaan.

Het suggereert dat iedereen zou weten wat er in de wet staat.

Wel is het zo dat na de reguliere afkondiging van de wet iedereen geacht wordt daar kennis van te nemen.

Onbekendheid met het bestaan of de inhoud van de wet vormt nooit een verontschuldiging voor overtreding van die wet en kan ingeval van strafbepaling dan ook niet leiden tot straffeloosheid³.

Deze bepaling is ook van toepassing op de vogelliefhebber, zeker waar het de relevante wetten betreffen die uitgevaardigd zijn in het kader van de gezondheid en het welzijn van vogels.

Het accent ligt daarbij bij het aankopen, verkopen, houden, fokken en tentoonstellen van kooi- en volièrevogels.

“De wet” is een verzamelnaam voor alle wetten die in Nederland van kracht zijn.

Wetten zijn geschreven rechtsregels. Het begrip “wet” kan in formele zijn worden uitgelegd als een (gezamenlijk) besluit genomen en kenbaar gemaakt volgens de daartoe vastgelegde procedure door een bevoegd orgaan, de formele wetgever genoemd.

Een wet kan niet alles tot in detail regelen.

Daarom staat in een wet vaak aangegeven welke zaken nog nader uitgewerkt moeten worden.

Een dergelijke nadere uitwerking kan op twee manieren plaats vinden:

- een Algemene Maatregel van Bestuur, AMvB
- een ministeriële regeling, m.r.

Het resultaat is dan dat naast de wettekst nog diverse besluiten en regelingen met ieder hun afzonderlijke teksten als losse delen aan een wet hangen.

Algemene Maatregel van Bestuur, AMvB.

Een Algemene Maatregel van Bestuur is een besluit van de regering waarin de inhoud van een wet nader is uitgewerkt⁴. Een AMvB wordt zonder medewerking van Eerste en Tweede Kamer gemaakt.

Een AMvB hoeft niet in de Tweede en Eerste Kamer te worden behandeld. Daarmee is het een versnelde vorm van wetgeving.

Soms wordt een ontwerp-AMvB toch aan de Tweede en Eerste Kamer voorgelegd.

Dit heet een “voorhangprocedure”.

De Kamers kunnen de betrokken minister dan vragen om alsnog wijzigingen in de ontwerp-AMvB op te nemen. De minister moet dit doen voor hij de ontwerp-AMvB naar de Raad van State stuurt.

Ministeriële regeling, m.r.

Een ministeriële regeling is een regeling, gemaakt door een minister, waarin de inhoud van een wet nader is uitgewerkt. Een ministeriële regeling wordt gemaakt zonder medewerking van de ministerraad, Raad van State en beide Kamers. Een ministeriële regeling is dus sneller in te voeren dan een AMvB. Die snelheid is mogelijk omdat een ministeriële regeling vaak een verdere uitwerking van een AMvB is.

³ nl.wikipedia.org/wiki/Wet

⁴ www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/wetgeving

Wetgeving m.b.t. het houden van kooi- en volièrevogels

Voor de vogelliefhebber zijn ten aanzien van het hobbymatig houden van kooi- en volièrevogels drie wetten belangrijk:

- Gezondheid- en welzijnswet voor dieren 1992 – gedeeltelijk
- Flora en Faunawet 2002
- Wet dieren 2013

Aan deze drie wetten hangen de nodige AMvB's.

Daarnaast moeten leden van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers zich conformeren aan het bondsbeleid ten aanzien van de gezondheid en het welzijn van kooi- en volièrevogels.

De Gezondheid- en welzijnswet voor Dieren, afgekort GWWD, van kracht sinds 1992, heeft als doel uit een oogpunt van gezondheid en welzijn van dieren, uit ethische overwegingen en uit een oogpunt van bescherming van veiligheid van mens en dier, regels te geven ten aanzien dieren en handelingen met dieren, en vindt het wenselijk regels te geven ter zake van de uitvoer van dieren en dierlijke producten als mede met het oog op de raszuiverheid van producten in de Nederlandse fokkerij.

Deze wet is op te delen in twee voor de vogelhouder belangrijke hoofdstukken:

- de zorg voor de gezondheid van dieren (art. 3 – 32),
- de zorg voor het welzijn van dieren (art. 33 – 65)

Daarnaast bevat de wet in meerdere hoofdstukken regels voor zaken die zich buiten het hobbymatig houden van kooi- en volièrevogels afspelen zoals welzijnsregels voor honden, katten, kalveren en varkens.

De GWWD is in 2014 voor een groot gedeelte vervangen door de Wet dieren, zeker wat betreft de artikels rond het welzijn van dieren.

De Flora en Fauna wet

Deze wet is in 2002 inwerking getreden en regelt de **bescherming** van dier- en plantensoorten. Diverse oudere wetten zijn in deze nieuwe wet opgenomen. Ook het CITES verdrag is in deze wet geïmplementeerd. Zo is er één wet voor de bescherming van in het wild voorkomende soorten, dus ook vogelsoorten.

Na het van kracht worden van de wet zijn een ook aantal AMvB's en m.r.'s van kracht⁵.

Voor de vogelliefhebber zijn onderstaande het meest relevant:

AMvB: besluit aanwijzing dier- en plantensoorten Flora- en faunawet
besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten

m.r.'s: regeling aanwijzing dier- en plantensoorten Flora- en faunawet
regeling vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten
regeling administratie bezit en handel in beschermde dier- en plantensoorten
regeling afgifte en kenmerken gesloten pootringen en andere merktekens.

Daarnaast zijn Europese regelingen van toepassing:

Basisverordening nr. 338/97

Uitvoeringsverordeningen nrs.: 865/2006 en 791/2012.

Waar deze regelgevingen van toepassing zijn op het houden van vogels, zal dit in de tekst worden vermeld.

⁵ Flora- en Faunawet, wettechnische informatie: [wetten.overheid.nl/ BWBR0009640](http://wetten.overheid.nl/BWBR0009640)

Welke vogels worden beschermd?

Alle beschermde inheemse vogelsoorten.

Dit zijn van nature op het Europese grondgebied van de Lid Staten van de Europese Unie voorkomende soorten vogels met uitzondering van gedomesticeerde vogels behorende tot bij algemene maatregel van bestuur aangewezen vogels (art.4.1.b)

Beschermde uitheemse vogelsoorten.

Bij AMvB kunnen vogelsoorten als beschermde uitheemse vogelsoort worden aangewezen die niet van nature in Nederland voorkomen (art.5)

Waarom die bescherming?

Als een beschermde inheemse vogelsoort wordt die vogelsoort beschouwd die in Nederland van nature voorkomt en:

- a. in zijn voortbestaan wordt bedreigd of het gevaar loopt in zijn of haar voortbestaan te worden bedreigd;
- b. niet noodzakelijkerwijs in zijn of haar voortbestaan wordt bedreigd of gevaar loopt, doch ter bescherming waarvan maatregelen noodzakelijk zijn ;
- c. uit Nederland zijn verdwenen doch ten aanzien waarvan gereede kans op terugkeer bestaat;
- d. zodanige gelijkenis vertonen met soorten die zijn aangewezen op grond van het bepaalde in de onderdelen a, b of c, dat aanwijzing ervan noodzakelijk is ter bescherming van die soorten.(art. 5.2.)

De aanwijzing tot beschermde inheemse of uitheemse vogel is een complexe materie die in een afzonderlijk hoofdstuk toegelicht zal worden.

Het uitgangspunt van de Flora- en faunawet is 'nee, tenzij' .

Dit betekend dat er van alles verboden is.

- het is verboden beschermde vogels te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen. (art.9)
- het is verboden beschermde vogels opzettelijk te verontrusten. (art.10)
- het is verboden nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde vogels te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen, te beschadigen of te vernielen.(art.11)
- het is verboden eieren van beschermde dieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen of te verstoren. (art. 12)
- het is verboden vogels dan wel eieren, nesten of producten van beschermde vogels te koop te vragen, te kopen of te verwerven, ten verkoop voorhanden of in voorraad te hebben, te verkopen of ten verkoop aan te bieden, te vervoeren, ten vervoer aan te bieden, af te leveren, te gebruiken voor commercieel gewin, te huren of te verhuren, te ruilen of in ruil aan te bieden, uit te wisselen of tentoon te stellen voor handelsdoeleinden, binnen of buiten het grondgebied van Nederland te brengen of onder zich te hebben. (art. 13)
- het is verboden vogels of eieren van vogels in de vrije natuur uit te zetten.

Mogen we wel beschermde inheemse of uitheemse vogels houden ?

NEE, tenzij.

Uit artikel 13.1.c blijkt dat het verboden is beschermde inheemse en uitheemse vogels onder zich te hebben, dus in het bezit te hebben.

TENZIJ:

Er is een tenzij, maar die moet gezocht worden in de AMvB: Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten. Dit besluit geeft regels voor het bezit en vervoer van en handel in beschermde dier- en plantensoorten⁶.

In hoofdstuk 2: Vrijstellingen voor bezit, vervoer en handel, §1. Vrijstelling voor gehouden dieren, artikel 4, is opgenomen dat de verboden, bedoeld in de artikelen 9, 10, 11 en 13, eerste lid, van de wet **NIET** gelden ten aanzien van gefokte dieren (vogels) behorende tot een bij ministeriele regeling aangewezen beschermde inheemse diersoort (vogel).

⁶ <http://wetten.overheid.nl/BWBR0011853>

Artikel 5 geeft aan dat de verboden, bedoeld in de artikelen 9 t/m 13, eerste lid, van de wet niet gelden voor gefokte vogels voor zover:

- deze vogels zijn voorzien van een pootring. (bedoelt wordt een door Onze Minister op aanvraag afgegeven pootring, dan wel door een overheidsorgaan van een andere staat dan Nederland, of door een overheidsorgaan van een andere staat dan Nederland erkende organisatie, is afgegeven.(art.6)
- registratie heeft plaatsgevonden in de administratie. (bedoelt wordt de door Onze Minister bijgehouden administratie waaruit blijkt aan wie, wanneer en met welke maten en registratienummers gesloten pootringen zijn verstrekt. (art.8)

Artikel 7 geeft aan dat de vrijstelling ook geldt voor gefokte vogels die voorzien zijn van een ander merkteken dan een gesloten pootring.

Dit wordt toegelicht in de m.r.: Regeling vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten Flora- en faunawet⁷.

In §9: Vrijstelling bezitsverbod gefokte vogels, artikel 12 is niet alleen aangegeven dat de vrijstelling ook geldt voor beschermde uitheemse vogels genoemd in bijlage A bij de basisverordening (art. 12.1), maar ook dat deze vrijstelling geldt voor beschermde inheemse soorten en uitheemse vogelsoorten , genoemd in bijlage A bij de basisverordening EG nr. 338/97 – in 2015 is dit EG nr. 1320/2014 - die voorzien zijn van een microchiptransponder (art. 12.2).

Samenvattend:

Beschermde inheemse en uitheemse vogels mogen worden gehouden als ze:

in volières of kooien zijn gefokt;

Voorzien zijn van een gesloten pootring die door of namens de Minister is afgegeven, dan wel zijn voorzien van een geregistreerde microchiptransponder.

Uit bovenstaande kunnen nog drie vragen worden opgesteld:

1. wat is een gefokte vogel?,
2. welke vogelsoorten worden beschermd?,
- 3, hoe komt de fokker aan de vereiste ringen?

De gefokte vogel

Het begrip “gefokte vogel” zoals dat in de wetteksten wordt gebruikt, wordt uitgelegd in de verordening EG nr. 939/97⁸ waarin uitvoeringsbepalingen zijn opgenomen van de verordening nr. 338/97.

In artikel 24 wordt breedvoerig uitgelegd wat onder een gefokte vogel moet worden verstaan.

Wat begrijpelijker samengevat komt dat artikel er op neer dat als een “gefokte vogel” wordt beschouwd⁹:

- hij in een kooi of volière is geboren;
- de ouders legaal zijn ingevoerd;
- het bestand aan fokparen in principe zonder nieuwe vogels uit de natuur in stand kan worden gehouden;
- het fokprogramma zo is opgezet, dat er voor onbepaalde tijd mee kan worden gefokt.

Welke vogelsoorten worden beschermd?

Beschermde vogels kunnen in twee groepen worden ingedeeld.

1. beschermde inheemse vogelsoorten,
2. beschermde uitheemse vogelsoorten.

Ook hybride vogels, waarbij één van de ouders of beide ouders behoren tot een beschermde inheemse vogelsoort, vallen onder de regelingen voor beschermde inheemse vogels.

Daarnaast zijn er veel uitheemse (tropische) vogelsoorten die geen bescherming op basis van de Flora- en faunawet of op basis van Europese wetgeving genieten.

⁷ <http://wetten.overheid.nl/BWBR0013486>

⁸ Publikatieblad van de Europese gemeenschappen nr. L.140, 30.5.1997

⁹ Herman Kremer, Beschermde of niet.....,uitg. Ornis Zwaagwesteinde, 2006, blz. 19, ISBN 10: 90-73217-11-3

Beschermde inheemse vogelsoorten

Hieronder worden alle vogels verstaan die zich in het wild op het grondgebied van de Europese Unie bevinden. In gevangenschap gefokte exemplaren, voorzien van een speciale gesloten pootring, mogen door de vogelliefhebber worden gehouden.

Om inzichtelijk te krijgen welke vogelsoorten dit zijn kunnen diverse lijsten geraadpleegd worden op het internet.

Het Ministerie van Economische Zaken EZ publiceert een Soortendatabase¹⁰. In deze database kan worden gezocht op een soortnaam en een soortgroep (vogels Aves).

In de Regeling afgifte en kenmerken gesloten pootringen en andere merktekens¹¹, een m.r. bij de Flora- en faunawet is een bijlage opgenomen van vogelsoorten met een beschermde status. In deze lijst worden ook de inheemse vogels vermeld met een verwijzing naar de verplichte ringdiameter en een eventuele status op andere lijsten.

Ook een mogelijkheid die door de NBvV wordt geboden is de VOGELINDEX NBvV.¹²

Dit is een digitaal zoekprogramma waarin ruim 11.000 vogels zijn opgenomen.

Terug te vinden is de:

- wetenschappelijke naam
- Nederlandse namen
- beschermde status
- ringmaten
- benodigde info voor deelname met de gezochte vogel aan een tentoonstelling.

Beschermde uitheemse vogelsoorten

Niet iedere uitheemse (tropische) vogel heeft een wettelijk beschermde status.

Zij, die dat wel hebben kunnen onder twee regelingen vallen n.l. een internationaal verdrag of Europese verordeningen.

INTERNATIONAAL

De handel in en het bezit van beschermde uitheemse vogelsoorten is internationaal aan strikte regels gebonden. Deze regels zijn vastgelegd in een verdrag, het "CITES-verdrag" Nederland heeft zich bij dit verdrag aangesloten.

CITES staat voor: Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora. Vertaald in het Nederlands betekent dit: Overeenkomst inzake de internationale handel in bedreigde uitheemse dieren en planten.

Het uitgangspunt van dit verdrag is tweeledig:

- het is verboden uitheemse beschermde vogels te verzamelen, verhandelen, vervoeren of te bezitten. Dit geldt niet voor vogels die in gevangenschap zijn geboren.
- de handel in en bezit van uitheemse vogels is in veel gevallen toegestaan. De handelaar of eigenaar moet voldoen aan een vergunningstelsel.

CITES beschermt alleen vogelsoorten waarin internationaal wordt gehandeld en die (mogelijk) met uitsterven worden bedreigd.

Het verdrag houdt zich niet bezig met dierenwelzijn.

De door het CITES verdrag beschermde vogelsoorten (ook wel CITES-vogels genoemd) zijn opgenomen in een aantal bijlagen (appendices) bij het verdrag.

¹⁰ <http://mineleni.nederlandsesoorten.nl>

¹¹ wetten.overheid.nl/BWBR0013484

¹² <http://www.nbv.nl/zoeken/vogelindex.asp>

Er zijn drie bijlagen die zijn genummerd met de Romeinse cijfer I, II, III.

De plaatsing van een vogelsoort op één van die drie lijsten wordt bepaald door de mate waarin zij in het wild in hun voortbestaan worden bedreigd.

I Op appendix I staan vogelsoorten die met uitsterven bedreigd worden.

Commerciële handel met deze vogelsoorten is in principe verboden.

II Appendix II vermeldt vogelsoorten die niet (direct) met uitsterven bedreigd, maar die in deze situatie kunnen raken wanneer de handel niet gereguleerd en gecontroleerd wordt.

Ook vogelsoorten die veel op een andere bedreigde soort lijken staan op deze appendix.

III Op appendix III staan vogelsoorten die op verzoek van een lidstaat op de lijst zijn geplaatst, omdat zij deze nationaal hebben beschermd.

De vogelliefhebber heeft met de appendices van CITES weinig te maken, dit wordt nader uitgelegd.

EUROPEES

Alle Nederlandse vogelliefhebbers en dus ook inwoner van het grondgebied van de Europese Gemeenschap moet men zich conformeren aan de Flora- en faunawet, maar zeker ook aan de Europese verordeningen inzake de bescherming van in het wild levende vogelsoorten.¹³

Ten aanzien van het mogen houden van beschermde uitheemse vogelsoorten gelden een reeks bepalingen die betrekking hebben op:

- een Europese soortenlijst waarop uitheemse vogelsoorten staan met een verschillende beschermingsstatus.¹⁴
- een vergunningstelsel dat gekoppeld is aan het mogen houden van ernstig bedreigde uitheemse vogelsoorten;
- een verplichting om beschermde uitheemse vogelsoorten te ringen met een speciaal voor dit doel uitgegeven naadloos gesloten pootring.

De Europese Soortenlijst

Door de Europese Unie is een soortenlijst opgesteld. Deze lijst bestaat uit een aantal bijlagen welke worden aangeduid met de letters A, B, C, D en X.

Op deze lijsten komen ook de soorten voor die op de drie appendices van het CITES verdrag staan.

Toch is de Europese soortenlijst niet één op één gelijk aan de CITES appendices. Er zijn een aantal afwijkingen.

Deze Europese soortenlijst is voor de Nederlandse vogelliefhebber bindend waar het beschermde uitheemse vogelsoorten betreffen.

Verklaring van de lettercode is:

A.

Op bijlage A staan alle CITES appendix I vogelsoorten.

Daarnaast zijn een aantal CITES appendix II soorten toegevoegd.

Ook zijn vogels opgenomen die streng beschermd worden door andere Europese richtlijnen.

Dit hoeven niet altijd CITES vogels te zijn.

B.

Op bijlage B staan grotendeels de CITES appendix II soorten, die niet geplaatst zijn op bijlage A.

C.

Op bijlage C staan de CITES appendix III soorten, dus de soorten die op verzoek van een lidstaat op de lijst zijn geplaatst, omdat zij deze nationaal hebben beschermd.

¹³ Verordening EG nr. 338/97, de zogenaamde Basisverordening.

¹⁴ Verordening EU nr. 1158/2012, Pb L 339

D.

Bijlage D bevat soorten die niet door een CITES appendix zijn beschermd.

X.

Bijlage X komt niet voor in de basisverordening maar in een uitvoeringsverordening.¹⁵

Op deze bijlage staan vogelsoorten die zijn opgenomen in bijlage A, maar worden zoveel in gevangenschap gefokt dat er vrijwel geen wilde exemplaren meer worden verhandeld.

Van de groep kooi- en volièrevogels zijn dit de rotsduif, de roodvoorhoofdkakariki, de kapparkiet en de kapoetsensijs.

Om inzichtelijk te krijgen welke vogelsoorten behoren tot de bijlagen a, b, c, en d kunnen dezelfde hulpmiddelen worden gebruikt die zijn genoemd bij de bespreking van beschermde inheemse vogels.

Registratie

EG certificaat

Voor overdracht (verkoop) en het vervoer van vogelsoorten die voorkomen op bijlage A heeft de vogelliefhebber per vogel een EG certificaat nodig.

Dit EG certificaat kan digitaal worden aangevraagd via de site van de DR-Loket van het Ministerie van Economische Zaken.¹⁶

Indien de mogelijkheid om dit digitaal te doen niet voorhanden is, kan een papieren formulier worden aangevraagd.

Een EG-certificaat wordt niet kosteloos verstrekt.

Een EG-certificaat is eigenlijk een soort van paspoort voor de vogel.

Dit "paspoort" moet altijd bij de vogel blijven, waar het ook heengaat.

Bij het verkrijgen van jonge vogels dienen deze geringd te worden met een naadloos gesloten pootring met voorgeschreven diameter. De ring moet zijn afgegeven door het Ministerie van Economische Zaken.¹⁷

Zolang de jonge vogels in uw bezit blijven, op het adres dat gelijk is aan die van de ouderdieren (die immers ook een EG-certificaat hebben) is een EG-certificaat voor die jongen nog niet noodzakelijk.

Zodra de jonge vogels van eigenaar wisselen dient u digitaal een EG-certificaat voor iedere vogel aan te vragen. Alleen als het EG-certificaat in uw bezit is mag de vogel het adres verlaten.

Voor vogelsoorten die voorkomen op bijlage B geldt de aanwezigheid van een EG-certificaat niet onder voorwaarde dat de vogels geringd zijn met een naadloos gesloten pootring van een voorgeschreven diameter.

De eigenaar van de vogel moet aantonen hoe hij in het bezit van de vogel is gekomen.

Vogelsoorten die geplaatst zijn op de bijlagen C en D mogen zonder EG certificaat worden gehouden of overgedragen.

De vogelsoorten die geplaatst zijn op de bijlage X van het uitvoeringsbesluit mogen zonder EG-certificaat overgedragen of vervoerd worden als ze zijn voorzien van een naadloos gesloten pootring. Hebben ze deze ring niet, dan moet een EG-certificaat aanwezig zijn.

Uit bovenstaande blijkt dat de verplichting tot het aanbrengen van een naadloos gesloten pootring, uitgegeven door het Ministerie van Economische Zaken voor beschermde inheemse of beschermde uitheemse vogels of microchiptransponder niet van toepassing is op vogelsoorten die geplaatst zijn op bijlage C, D en X.

¹⁵ Verordening EU nr. 865/2006, art. 62.1, blz. 36

¹⁶ <http://www.drloket.nl/onderwerpen/import-export-en-handel/dossiers/dossiers/cites/stap3>

¹⁷ zie hoofdstuk Ringen

Het beleid van de **Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers** richt zich op het ringen van alle vogels die in volières en of broedkooien en dergelijke worden geboren met een vaste pootring. Dit als bewijs dat de vogel door een georganiseerde vogelliefhebber hobbymatig gefokt is.¹⁸ Alleen daar waar aantoonbaar geen speciale ringen voor beschermde vogels zijn voorgeschreven kan gebruik worden gemaakt van ringen die door de NBvV voor niet beschermde vogelsoorten worden toegepast.

Registratieplicht

Een registratie moet worden bijgehouden van in gevangenschap geboren en gefokte vogels die behoren tot de beschermde inheemse of beschermde uitheemse vogelsoorten die geplaatst zijn op bijlage A van de EG-basisverordening.¹⁹

Dit geldt niet voor vogelsoorten en hun hybriden die voorkomen op bijlage X van de uitvoeringsverordening.

Deze registratie moet ook worden gevoerd van in gevangenschap geboren en gefokte of uit het wild afkomstige beschermde uitheemse vogelsoorten die voorkomen op bijlage B.

Hierop zijn twee uitzonderingen:

- gefokte vogels die van een naadloos gesloten pootring of microchiptransponder zijn voorzien;
- vogels die voorkomen op bijlage 1 van de Regeling administratie bezit van en handel in beschermde dier- of plantensoorten.

Van alle roofvogels en uilen die voorkomen op bijlage B moet ongeacht of ze wel of niet zijn geringd op gecipt een registratie worden bijgehouden.

Bijlage 1 bevat een opsomming van bijlage B vogelsoorten waarvoor geen administratie verplicht is omdat deze soorten veel in onze volières voorkomen. Naast de Luzondolksteekduif en de Gordelamadine (foto's onder)²⁰ zijn dit diverse soorten uit de familie Psittacidae = papegaaien (voor juiste opgave zie de genoemde regeling – voetnoot 19).

De van toepassing zijnde regeling (m.r.) op de Flora- en faunawet bevat ook voorschriften voor de uitvoeringsvorm van de administratie.

Naast een uitgebreide opsomming van de gegevens die van een vogel moeten worden verzameld, is ook aangegeven dat de registratie op papier met onuitwisbaar schrift (vroeger hadden chauffeurs een analine potlood voor het bijhouden van hun rijtijdenboekje) moet worden uitgevoerd.

Iedere regel en pagina moet worden genummerd. De gegevens moeten naar waarheid worden ingevuld en de originele registraties moeten tenminste drie jaren na de datum van de laatste in het register aangebrachte wijziging of aanvulling worden bewaard.

De registratie moet van iedere vogel afzonderlijk worden opgesteld.

¹⁸ zie art 9. Registratie en identificatie, Reglement van de NBvV ten aanzien van de gezondheid en het welzijn van volière- of kooivogels

¹⁹ Regeling administratie bezit en handel in beschermde dier- of plantensoorten: <http://wetten.overheid.nl/BWBR0013482>

²⁰ Bron foto's Wikipedia

Ringen

Uit de wettekst van de Flora- en faunawet en de daarbij behorende AMvB's, m.r.'s en Europese verordeningen kan worden samengevat dat het een plicht is met name genoemde beschermde inheemse en beschermde uitheemse vogelsoorten te ringen met een naadloos gesloten pootring of een merkteken aan te brengen in de vorm van een microchiptransponder. Het ringen kan door de eigenaar zelf worden gedaan, voor het chippen van een vogel moet de hulp van een dierenarts worden ingeroepen. (foto onder: uitvoeringen van microchips voor huisdieren, bron Wikipedia)

CULTUURRINGEN of wel: Ringen voor Europese cultuurvogels, hybriden/bastaarden daarvan en andere beschermde vogels.

Dit zijn ringen in een speciale uitvoering welke moeten worden gebruikt voor;

- in volières of kooien gefokte vogels die behoren tot beschermde inheemse vogelsoorten, dus soorten die voorkomen op het grondgebied van de Europese Unie.
- in volières of kooien gefokte vogels die behoren tot de beschermde uitheemse vogelsoorten, voor zover deze soorten voorkomen op de bijlage A van de EG-basisverordening.

De uitvoering van deze ring, het aanvragen en het gebruik is vastgelegd in de *“Regeling afgifte en kenmerken gesloten pootringen en andere merktekens”* een ministeriele regeling bij de Flora- en faunawet. (zie ook voetnoot 11)

Deze ringen kunnen door iedere Nederlandse vogelliefhebber voor zijn in Nederland gefokte vogels worden aangevraagd. Dit is mogelijk bij een aantal erkende rechtspersoonlijkheid bezittende organisaties die door de Minister zijn aangewezen en belast met de uitreiking.

De erkende organisaties zijn:

Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers, gevestigd te Bergen op Zoom;

Algemene Nederlandse Bond van Vogelhouders, gevestigd te Zutphen;

Kleindier Liefhebbers Nederland, gevestigd te Utrecht;

Vereniging Aviornis International Nederland, gevestigd te Wijchen;

Vereniging Belangenbehartiging Europese Cultuurvogels, gevestigd te Eindhoven;

Parkieten Sociëteit, gevestigd te Twijzelerheide;

Euro-parrot, gevestigd te Hilversum.

De **Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers** is één van bovengenoemde organisaties en vervaardigt in eigen beheer deze ringen.

De leden van de bond kunnen met in achtneming van de hiervoor geldende regelingen hun ringen bestellen via de ringencommissaris van de afdeling waarvan zij lid zijn.

Voorlichting op de bestaande regelgeving wordt verzorgd op de website van de NBvV waar ook een speciaal voor dit doel vervaardigde brochure kan worden gedownload.

Identificatie Cultuurringen

Cultuurringen zijn te onderscheiden van bondsringen doordat ze zijn voorzien van een breukzone. Deze breukzone is zodanig aangebracht dat de ring zal knappen als ze wordt opgerekt. Daarnaast verschilt de tekst op de ring van een bondsring. Deze tekst is afhankelijk van de ringdiameter en is als volgt opgebouwd:

Layout van de Cultuur ringen

KWNR
NBXX NL2,9 123 |

Dit is de Layout van de maten:

2.0, 2.3, 2.4, 2.5, 2.7, 2.8, 2.9, 3.0, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.8,

NB
XX NL5.0 KWNR 123 |

Dit is de Layout van de maten :

4.0, 4.3, 4.5, 5.0, 5.4, 6.0, 6.5,

NBXX NL 7.0 KWNR 123 |

Dit is de Layout van de maten :

6.5, 7.0, 8.0, 9.0, 10.0, 12.0, 14.0,

NBXX NL 14.0 KWNR 123

Dit is de Layout voor de **STALEN** ringen de maten:

5.0, 6.0, 7.0, 8.0, 9.0, 10.0, 11.0, 12.0, 14.0, 16.0,

BONDSRINGEN

Het is om uiteenlopende redenen belangrijk dat de in volières of kooien gefokte vogelsoorten worden geregistreerd en de mogelijkheid bestaat tot identificatie.

Het is dan ook mede daarom dat het beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers zich richt op het ringen van alle vogels die door de vogelliefhebber hobbymatig wordt gefokt met een naadloos gesloten pootring.

De NBvV vervaardigt in eigenbeheer deze naadloos gesloten ringen voor:

- alle beschermde uitheemse vogelsoorten die voorkomen op de EG basisverordening, bijlagen B, C, D en bijlage X van de EG uitvoeringsverordening;
- alle uitheemse (tropische) vogelsoorten die niet voorkomen op de bijlagen van de EG basisverordening.

Alleen leden van de NBvV kunnen deze ringen bestellen via de ringencommissaris van de afdeling waarvan men lid is.

Wet dieren.

Met ingang van 2013 is de Wet dieren gedeeltelijk van kracht geworden. Deze wet is een bundeling van een deel van de bestaande wetten en regelgevingen over dieren.

De wet bevat een integraal kader voor regels over gehouden dieren en daaraan gerelateerde onderwerpen. Aan het welzijn van dieren worden in de wet veel artikelen besteed.

Op 1 jun 2014 is de Wet dieren volledig van kracht verklaard.

Voor de vogelliefhebber die zijn vogels duurzaam en hobbymatig als gezelschapsdier houdt komen onder anderen de volgende onderwerpen aan de orde:

- algemene zorgplicht voor zijn vogels;
- erkennen van de intrinsieke waarde van dieren;
- verbod op dierenmishandeling
- houden van vogels;
- identificatie van vogels;
- vervoeren van vogels;
- handel in vogels;
- diergeneeskundige handelingen bij vogels;
- verbod op het gebruiken van vogels als prijs;
- vertoning (tentoonstellen) van vogels.

Daarnaast wordt uitgebreid ingegaan op diverse ziekten, diervoeders, dierenartsen en diergeneesmiddelen.

In de diverse artikelen wordt aangegeven dat er nog nader te stellen regels kunnen worden opgesteld, de AMvB's en de m.r.'s.

Van kracht zijn op 1 juni 2014:

- besluit en regelingen diergeneesmiddelen;
- besluit en regelingen dierlijke producten;
- besluit en regeling diervoeders;
- besluit en regeling handhaving en overige zaken Wet dieren.
- besluit en regeling houders van dieren;
- regeling houders van dieren
- besluit diergeneeskundigen

Besluit houders van dieren.

Met ingang van 5 juni 2014 is een besluit, houdende regels met betrekking tot houders van dieren van kracht geworden.

Dit besluit is een verzameling van richtlijnen en verordeningen en beslaat zeven hoofdstukken en twee bijlagen.

Hoofdstuk 1 Algemeen.

In artikel 1.4 staan criteria vermeld voor het aanwijzen van diersoorten of diercategorieën op de postieflijst. Hierbij wordt aangegeven dat deze criteria op een nader te bepalen tijdstip in werking treedt.

De artikelen 1.6 t/m. 1.8 geven aan:
hoe dieren gehouden moeten worden;
hoe ze verzorgd moeten worden;
waaraan de behuizing moet voldoen.

De [Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers](#) zet deze normen uitvoerig uiteen in een te schrijven Handboek Vogelverzorging.

Artikel 1.19 en 1.20 behandelen het scheiden van jonge honden, katten, konijnen, papegaaiachtigen, apen en varkens van hun ouderdieren.

In bijlage I van het besluit houders van dieren staat bij 349 vogelsoorten de minimum leeftijd vermeld die per soort moet worden aangehouden bij het scheiden van kuikens en ouderdieren.

Artikel 1.20 geeft aan dat indien de houder aannemelijk kan maken dat het scheiden van een dier van het ouderdier noodzakelijk is met het oog op de gezondheid en het welzijn van het dier, het jonge dier met de hand groot gebracht mag worden.

Hoofdstuk 1 wordt afgesloten met § 6: Diergeneeskundige handelingen en diergeneesmiddelen.

Hoofdstuk 2: Houden van dieren voor landbouw doeleinden.

Hoofdstuk 3: Houden van dieren anders dan voor landbouwdoeleinden.

Artikel 3.4 geeft aan welke normen in acht genomen moeten worden bij het fokken van gezelschapsdieren.

De [Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers](#) heeft deze voorwaarden die betrekking hebben op het fokken van vogels uitvoerig vastgelegd in de [CODEX](#) voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- of kooivogels door leden van de NBvV.

§ 2 van hoofdstuk 3 handelt over het bedrijfsmatig verkopen, afleveren, houden ten behoeve van opvang of fokken met gezelschapsdieren.

Artikel 3.6.2 geeft aan dat deze paragraaf niet van toepassing is indien degene die gezelschapsdieren verkoopt, ten verkoop in voorraad houdt, aflevert, houdt ten behoeve van opvang of fokt ten behoeve van de verkoop of aflevering van nakomelingen, aannemelijk maakt dat er bij de uitoefening van die activiteiten geen sprake is van bedrijfsmatig handelen.

De artikelen 3.12 t/m 3.23 regelen diverse zaken die van toepassing zijn op een inrichting waarin bedrijfsmatig dieren worden verkocht en afgeleverd.

Hoofdstuk 4 regelt het houden van dieren voor vertoning (in dierentuinen).

Hoofdstuk 5 regelt het doden van dieren voor de productie van dierlijke producten.

Hoofdstuk 6 bevat overige bepalingen.

Hoofdstuk 7 zijn slotbepalingen.

Bijlage I geeft een overzicht van de minimumleeftijd waarop kuikens van papegaaiachtigen van hun ouders mogen worden gescheiden.

Bijlage II geeft een overzicht van in Nederland te houden dieren met het oog op de productie van van die dieren afkomstige producten.

Regeling houders van dieren.

Op 27 juni 2014 is deze regeling van kracht geworden als een aanvulling op het Besluit houders van dieren.

De regeling heeft op de datum van inwerking treden, 1 juli 2014, geen hoofdstukken die bepalingen bevatten welke betrekking hebben op het hobbymatig houden van en fokken met volière- of kooivogels.

Op 28 januari 2015 is hoofdstuk 2 van de Regeling houders van dieren gewijzigd. Dit hoofdstuk heeft betrekking op dieren die gehouden mogen worden.

Beschreven wordt de procedure die heeft geleid tot het opstellen van een huisdierenlijst voor zoogdieren.

De wettekst is voorzien van een toelichting.

Besluit erkenning bewijs van vakbekwaamheid gezelschapsdieren

Op 25 juni 2014 wordt dit besluit van kracht. Het betreft een toelichting op artikel 3.11, eerste lid, van het Besluit houders van dieren.

Een opsomming wordt gegeven van de erkende certificaten of diploma's voor het beroepsmatig uitoefenen van de functie als toezichthouder.

De [Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers](#) heeft een eigen traject opgesteld voor diegenen die hobbymatig toezicht houden op de door hun vereniging georganiseerde vogelmarkt, vogelbeurs of tentoonstelling.

De erkenning van dit traject is in 2013 door het Directoraat-generaal Agro, Directie Dierlijke Agroketens en Dierenwelzijn afgewezen.

9 juni 2015 is een wijziging nr. WJZ/14213594 in de Staatscourant gepubliceerd.

Dit is het Besluit van de Staatssecretaris van Economische Zaken van 3 juni 2015, nr. WJZ/14213594, houdende wijziging van het Besluit erkenning bewijs van vakbekwaamheid gezelschapsdieren.

Wetgeving m.b.t. de zorgplicht voor het houden van kooi- en volièrevogels.

De Wet dieren

In de Wet dieren wordt in hoofdstuk 1, artikel 1.4 aandacht geschonken aan een algemene zorgplicht. Deze zorgplicht wordt als volgt beschreven:

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor dieren.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor dieren worden veroorzaakt, verplicht is dergelijke handelingen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevegd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevegd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Besluit houders van dieren

Het besluit houders van dieren beschrijft in artikel 1.7, lid a t/m g het volgende:

Degeene die een dier (vogel) houdt, draagt er zorg voor dat een dier:

- a. wordt verzorgd door een persoon die beschikt over voor die verzorging nodige kennis en vaardigheden;
- b. slechts onder de hoede wordt gesteld van een persoon die kennelijk tot de verzorging in staat is;
- c. dat ziek of gewond lijkt onmiddellijk op passende wijze wordt verzorgd;
- d. een toereikende behuizing heeft onder voldoende hygiënische omstandigheden;
- e. een voor dat dier toereikende hoeveelheid gezond en voor de soort en leeftijd geschikt voer krijgt toegediend op een wijze die past bij het ontwikkelingsstadium van het dier;
- f. toegang heeft tot een toereikende hoeveelheid water van passende kwaliteit of op een andere wijze aan zijn behoefte aan water kan voldoen;
- g. voldoende verse lucht of zuurstof krijgt.

In de Nota Dierenwelzijn en Dierengezondheid²¹ is geconstateerd dat houders van hobbymatig gehouden dieren in het algemeen een grote betrokkenheid bij de gezondheid en het welzijn van hun dieren.

Bij gezelschapsdieren, hobbymatig gehouden landbouwdieren en paarden worden problemen met welzijn en gezondheid vaak veroorzaakt door te weinig of verkeerde kennis van wat deze dieren specifiek nodig hebben.

Veel dieren ondervinden daarvan in min of meerdere mate ongerief.

Vaak denken dierenhouders dat ze voldoende kennis hebben, maar de praktijk wijst uit dat het niet de juiste kennis is.

Een van de speerpunten van het beleid is om die reden het vergroten van hun kennis en kunde.

Hiermee wordt beoogd dat (toekomstige) dierhouders zich bewust zijn van de consequenties en verantwoordelijkheden van het houden van dieren en zich hier ook naar gedragen.

Tegen die achtergrond bepaalt artikel 1.7 dat van de houder wordt verwacht dat hij de nodige kennis en ervaring over dan wel met de verzorging van dieren heeft.

Het gaat daarbij niet zozeer om het met succes afgerond hebben van concrete opleidingen.

Voldoende zal zijn de kenbaarheid dat het dier goede verzorging krijgt en het blijf geven van het besef dat die verzorging moet en ook kan worden gegeven.

De **Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers** onderzoekt de mogelijkheden om te komen tot een certificeringstraject voor haar leden.

Dit traject zal in navolging tot die welke door de Duitse zusterorganisaties wordt gevolgd bestaan uit een theoretische opleiding op basis van een nog te schrijven "Handboek Vogelverzorging" m.b.t. het houden van en fokken met kooi- en volièrevogels" waarin alle basiskennis voor het houden van deze vogels wordt opgenomen.

Deelname aan deze opleiding is op vrijwillige basis.

²¹ Ministerie EZ, beleidsnota februari 2012

De opleiding kan worden afgesloten met een (schriftelijke) toets waarna een certificaat van deelname wordt uitgereikt.

Naast het genoemde "Handboek Vogelverzorging" zal een databank worden ingericht waarin houderijvoorschriften voor diverse vogelsoorten worden opgenomen.

Wetgeving m.b.t. de verkoop van kooi- en volièrevogels

De Wet dieren

Met het van kracht worden van de Wet dieren is ook de handel in gezelschapsdieren gereguleerd. De hiervoor opgestelde regels zijn vastgelegd in artikel 2.7 van deze wet. Deze regels zijn gericht op de uitvoering van bindende onderdelen van EG-maatregelen. Deze handelen over het verkopen, ten verkoop in voorraad hebben, het ten verkoop aanbieden, het kopen, het verhuren, het afleveren, het in de handel brengen en het in of buiten Nederland brengen van dieren behorende tot bij deze maatregel aangewezen dieren of diercategorieën.

Het artikel 2.7 Handel in dieren, geeft aan dat bij of krachtens algemene maatregel van bestuur (AMvB) verdere regelgeving kan worden opgesteld.

Besluit houders van dieren

Deze AMvB is vanaf hoofdstuk 2 gericht op bedrijfsmatige activiteiten met gezelschapsdieren. Het gevolg is dan ook dat er regels zijn opgesteld voor diegene, die bedrijfsmatig handelt. Hoofdstuk 3 van het Besluit gezelschapsdieren en dan in het bijzonder paragraaf 2, handelt over het bedrijfsmatig verkopen, afleveren, houden ten behoeve van opvang of fokken met gezelschapsdieren. In artikel 3,6 eerste lid wordt aangegeven dat het verboden is gezelschapsdieren te verkopen, ten verkoop in voorraad te houden, af te leveren, te houden ten behoeve van opvang, of te fokken ten behoeve van de verkoop of aflevering van nakomelingen, tenzij daarbij voldaan wordt aan deze paragraaf.

In artikel 3.6 tweede lid wordt aangegeven dat deze paragraaf niet van toepassing is indien degene onder wiens verantwoordelijkheid gezelschapsdieren worden verkocht, ten verkoop in voorraad worden gehouden, afgeleverd, gehouden ten behoeve van opvang, of gefokt ten behoeve van de verkoop of aflevering van nakomelingen, **aannemelijk** maakt dat er bij de uitoefening van die activiteiten geen sprake is van bedrijfsmatig handelen.

Samenvattend:

Als bedrijfsmatig gezelschapsdieren worden verkocht, moet de verkoper zich houden aan de bepalingen zoals die zijn opgenomen in paragraaf 2 van hoofdstuk 3 van het Besluit houders van dieren.

Als niet bedrijfsmatig (dus hobbymatig) gezelschapsdieren worden verkocht hoeft de verkoper zich niet te houden aan de bepalingen zoals die zijn opgenomen in paragraaf 2 van hoofdstuk 3 van het Besluit houders van dieren.

Wel wordt daarbij de voorwaarde gesteld dat de verkoper aannemelijk moet maken dat er niet bedrijfsmatig (hobbymatig) wordt gehandeld. Niet aangegeven wordt ten overstaan van wie die aannemelijkheid moet worden aangetoond.

De **Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers** heeft in haar Reglement ten aanzien van de gezondheid en het welzijn van volière- en kooivogels in artikel 11 aangegeven welke eisen gesteld worden aan de verkoop en aankoop van vogels.

In het uitvoeringsbesluit van dit Reglement wordt in artikel 11 die verder toegelicht:

Verenigingen, maar ook de NBvV zelf, organiseren vogelbeurzen, al dan niet gekoppeld aan een tentoonstelling. De NBvV heeft richtlijnen opgesteld waar een organisatie zich aan dient te houden. Deze richtlijnen zijn weergegeven in het reglement; *Regels voor het houden van een vogelmarkt of vogelbeurs*, welke in het *Bondvademecum* opgenomen is. Wie zich aan deze richtlijnen houdt, mag het *NBvV-Keurmerk* voeren. Leden van de NBvV zijn gemachtigd bij niet naleving van het reglement dit te melden bij de NBvV. Wanneer een organisatie in gebreke blijft, verliest deze het recht om onder de vlag van de NBvV een vogelbeurs te organiseren. Dit is nader gespecificeerd in; *NBvV-keurmerk voor vogelmarkten en -beurzen*.

Het verhandelen van vogels via vogelmarkten blijft mogelijk, zij het onder striktere voorwaarden. Iedere vogel dient op een vogelmarkt apart of per paar te worden aangeboden voor verkoop. De kooien dienen schoon en voorzien van bodembedekking voer, en water te zijn.

De ruimte waarin wordt gehandeld dient een temperatuur te hebben welke juist is voor de vogels die er worden aangeboden.

Bij het inbrengen van vogels wordt gecontroleerd op gezondheid, welbevinden en uiterlijke gebreken alsmede juiste huisvesting.

Vogels die niet correct worden gehuisvest worden niet toegelaten. Dit geldt ook voor vogels die zichtbaar lijden onder stress en uiterlijke gebreken hebben dan wel niet gezond zijn.

Tijdens de markt wordt er voortdurend gecontroleerd op misstanden door twee controleurs die over voldoende kennis en sociale vaardigheden beschikken. De kosten hiervan worden gedragen door organisatoren van de betreffende vogelmarkt.

Wetgeving m.b.t. het organiseren van een vogelmarkt of vogelbeurs.

Besluit houders van dieren

Het besluit gezelschapsdieren maakt het de bedrijfsmatige beheerder van een inrichting (dierenspeciaalzaak e.d.) mogelijk dat hij buiten zijn inrichting gezelschapsdieren mag verkopen op een tentoonstelling, beurs of markt.

Artikel 3.7, eerste lid.

Dit is evenwel alleen mogelijk als aan een aantal voorwaarden en eisen wordt voldaan.

De voorwaarden waaraan moet worden voldaan worden genoemd in de artikelen 3.8, vijfde lid, 3.11, vierde lid, 3.12, derde lid, 3.14, zesde lid en 3.17 tot en met 3.20.

De conclusie op basis van bovenstaande kan zijn:

a. Degene die bedrijfsmatig gezelschapsdieren wil verkopen op een vogelmarkt of vogelbeurs moet zich vooraf er van vergewissen dat de betreffende vogelmarkt of vogelbeurs voldoet aan de genoemde bepalingen.

b. Daar staat tegenover dat wanneer de organisator van een vogelmarkt of vogelbeurs bedrijfsmatige verkopers van gezelschapsdieren toelaat, ook die organisator moet voldoen aan de bepalingen zoals opgenomen in de genoemde artikelen van paragraaf 2, hoofdstuk 3 van het Besluit houders van dieren.

c. Degene die aannemelijk kan maken dat de organisatie niet bedrijfsmatig plaats vindt, er zijn dus geen verkopende handelaren aanwezig, zich niet behoeft te conformeren aan de artikelen uit het Besluit houders van dieren.

Wel moet worden voldaan aan de Regels voor het houden van een vogelmarkt of vogelbeurs van de NBvV

De genoemde artikelen hebben betrekking op:

Aanmelding

In artikel 3.8, lid 5, komen onderstaande verplichtingen voor:

Degene die een beurs of markt organiseert doet uiterlijk twee weken voor het tijdstip waarop de beurs of markt aanvang neemt, een melding van het houden van de beurs of markt bij Onze Minister en doet daarbij opgave van de volgende gegevens:

a. de naam, adres, woonplaats en geboortedatum van degene onder wiens verantwoordelijkheid de beurs of markt wordt gehouden, of, indien de activiteiten worden verricht onder de verantwoordelijkheid van een rechtspersoon, de naam en het adres van vestiging van de rechtspersoon en het nummer van de inschrijving in het handelsregister;

b. de plaats waar de beurs of markt plaats vindt;

c. de datum of data waarop de beurs of markt wordt georganiseerd;

d. de diergroep of diergroepen die aanwezig zullen zijn op de beurs of markt;

e. een kopie van het bewijs van vakbekwaamheid van de persoon die op de beurs of markt aanwezig is als toezichthouder, bedoeld in artikel 3.11, vierde lid.

De Toezichthouder

In artikel 3.11, vierde lid, wordt bepaald dat degene die een beurs of markt organiseert er zorg voor draagt dat een persoon aanwezig is die beschikt over een erkend bewijs van vakbekwaamheid.

Voor de aanwezigheid van iemand met een bewijs van vakbekwaamheid op een beurs en markt voor andere diersoorten dan honden en katten is een overgangstermijn van kracht tot 1 juli 2020 (bron: website RVO)

Door de [Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers](#) wordt deze persoon de Toezichthouder genoemd.

Huisvesting

Op basis van artikel 3.12, tweede lid, draagt degene die een beurs of markt organiseert zorg voor geschikte huisvesting van de vogels gedurende de beurs of markt.

Uitgangspunt hierbij is dat een gezelschapsdier wordt gehouden in een daarvoor geschikte ruimte.

Hier is nog steeds sprake van het handelen in vogels dus niet van het houden van en fokken met vogels.

In een verkoopsituatie is een ruimte geschikt om een gezelschapsdier te houden, indien ten minste:

- de vogel over voldoende bewegingsruimte beschikt;
- de ruimte en de daarin gebruikte materialen zijn aangepast aan de fysiologische en ethologische behoeften van de vogel;
- de vogel zo nodig bescherming wordt geboden tegen slechte weersomstandigheden en gezondheidsrisico's;
- de ruimte voldoende hygiënisch is en geen materialen of bodembedekking bevat die niet eenvoudig vervangen of gereinigd en gedesinfecteerd kunnen worden;
- de vogel toegang heeft tot een toereikende hoeveelheid gezond en voor de soort en leeftijd geschikt voer en een toereikende hoeveelheid vers water, afhankelijk van de behoefte van de vogel;
- de ruimte op zodanige wijze ontworpen en gebouwd is en onderhouden wordt, dat daardoor bij de vogel geen letsel of pijn kan worden veroorzaakt;
- in de ruimte geen materialen of bodembedekking wordt gebruikt die ongeschikt of schadelijk zijn voor de vogel;
- de vogel niet tengevolge van de wijze waarop het gehuisvest is onnodige angst en stress ervaart;
- het aantal en de samenstelling van vogels per verblijf zodanig is dat dit niet het welzijn of de gezondheid van de vogel nadelig beïnvloed.

Gezondheidscontrole

Artikel 3.14, lid 6, geeft aan dat degene die een beurs of markt organiseert zorg draagt voor een veterinaire gezondheidscontrole van de vogels voordat toegang wordt verstrekt en laat geen vogels toe met klinische verschijnselen van of verdacht van een besmettelijke dierziekte.

Jeudigen

Overeenkomstig artikel 3.19 mag een gezelschapsdier (vogel) niet verkocht worden aan een persoon jonger dan 16 jaar.

Aanvullend op deze nationale wetgeving heeft de [Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers](#) een eigen reglement opgesteld dat op diverse punten wat verder gaat dan de wettelijke verplichtingen.

Wetgeving m.b.t. het organiseren van een tentoonstelling.

In artikel 10 van het Reglement van de NBvV ten aanzien van de gezondheid en het welzijn van kooi- en volièrevogels wordt het beleid van de NBvV aangegeven met betrekking tot het tentoonstellen van vogels.

Wet dieren

In artikel 2.16 Vertoning dieren, is vastgelegd dat bij of krachtens algemene maatregel van bestuur (AMvB) regels kunnen worden gesteld over het houden van keuringen, tentoonstellingen en andere gelegenheden of inrichtingen waar dieren worden gehouden en aan het publiek worden getoond wegens recreatieve, sportieve of opvoedkundige doeleinden.

De regels die dan in een dergelijke AMvB zouden worden opgenomen kunnen onder meer betrekking hebben op:

- een verbod op het met bepaalde dieren deelnemen aan een tentoonstelling;
- een verbod op het toelaten van bepaalde dieren tot een tentoonstelling, een gelegenheid of een inrichting;
- hygiëne, het voorkomen van de verspreiding van dierziekten, zoönosen en ziekteverschijnselen, en het weren van ziekteverwekkers;
- de bevordering van de instandhouding van diersoorten, en
- informatie en educatie met betrekking tot de tentoongestelde diersoorten.

Daarnaast bevat dit artikel een tweetal verbodsbepalingen:

- Het is verboden deel te nemen aan tentoonstellingen of keuringen met dieren waarbij een verboden lichamelijke ingreep is verricht;
- Het is verboden dieren waarbij een verboden lichamelijke ingreep is verricht, tot een tentoonstelling of keuring toe te laten.

Regelingen met betrekking tot het houden van een tentoonstelling worden terug gevonden in de AMvB Besluit houders van dieren.

Besluit houders van dieren

In het Besluit houders van dieren zijn een aantal voorwaarden opgenomen die betrekking hebben op de organisatie van een tentoonstelling.

Waar in paragraaf 2 van hoofdstuk 3 van dit besluit onderscheid wordt gemaakt tussen bedrijfsmatige verkoper etc. van gezelschapsdieren en niet bedrijfsmatige verkopers etc. van gezelschapsdieren, is dit onderscheid (nog) niet gemaakt voor de organisator van een tentoonstelling.

In de praktijk zien we binnen de sector kooi- en volièrevogels evenwel geen bedrijfsmatige organisatoren van een tentoonstelling.

De organisatoren van een tentoonstelling moeten voldoen aan onderstaande bepalingen.

Dit zijn de artikelen 3.8, vijfde lid, 3.11, vierde lid, 3.12, tweede lid, 3.14, zesde lid.

Aanmelding

In artikel 3.8 lid 5, komen onderstaande verplichtingen voor:

Degene die een tentoonstelling organiseert doet uiterlijk twee weken voor het tijdstip waarop de beurs of markt aanvang neemt, een melding van het houden van de beurs of markt bij Onze Minister en doet daarbij opgave van de volgende gegevens:

- a. de naam, adres, woonplaats en geboortedatum van degene onder wiens verantwoordelijkheid de tentoonstelling wordt gehouden, of, indien de activiteiten worden verricht onder de verantwoordelijkheid van een rechtspersoon, de naam en het adres van vestiging van de rechtspersoon en het nummer van de inschrijving in het handelsregister
- b. de plaats waar de tentoonstelling plaats vindt;
- c. de datum of datadatum waarop de tentoonstelling wordt georganiseerd;
- d. de diergroep of diergroepen die aanwezig zullen zijn op de tentoonstelling;
- e. een kopie van het bewijs van vakbekwaamheid van de persoon die op de tentoonstelling aanwezig is als toezichthouder.

De Toezichthouder

In artikel 3.11, vierde lid, wordt bepaald dat degene die een beurs of markt organiseert er zorg voor draagt dat een persoon aanwezig is die beschikt over een erkend bewijs van vakbekwaamheid.

Voor de aanwezigheid van iemand met een bewijs van vakbekwaamheid op een beurs en markt voor andere diersoorten dan honden en katten is een overgangstermijn van kracht tot 1 juli 2020 (bron: website RVO)

Door de [Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers](#) wordt deze persoon de Toezichthouder genoemd.

Huisvesting

Op basis van artikel 3.12, tweede lid, draagt degene die een tentoonstelling organiseert zorg voor geschikte huisvesting van de vogels gedurende de tentoonstelling.

Uitgangspunt hierbij is dat een gezelschapsdier wordt gehouden in een daarvoor geschikte ruimte.

Een ruimte geschikt om een gezelschapsdier te houden, indien ten minste:

- de vogel over voldoende bewegingsruimte beschikt;
- de ruimte en de daarin gebruikte materialen zijn aangepast aan de fysiologische en ethologische behoeften van de vogel;
- de vogel zo nodig bescherming wordt geboden tegen slechte weersomstandigheden en gezondheidsrisico's;
- de ruimte voldoende hygiënisch is en geen materialen of bodembedekking bevat die niet eenvoudig vervangen of gereinigd en gedesinfecteerd kunnen worden;
- de vogel toegang heeft tot een toereikende hoeveelheid gezond en voor de soort en leeftijd geschikt voer en een toereikende hoeveelheid vers water, afhankelijk van de behoefte van de vogel;
- de ruimte op zodanige wijze ontworpen en gebouwd is en onderhouden wordt, dat daardoor bij de vogel geen letsel of pijn kan worden veroorzaakt;
- in de ruimte geen materialen of bodembedekking wordt gebruikt die ongeschikt of schadelijk zijn voor de vogel;
- de vogel niet tengevolge van de wijze waarop het gehuisvest is onnodige angst en stress ervaart;
- het aantal en de samenstelling van vogels per verblijf zodanig is dat dit niet het welzijn of de gezondheid van de vogel nadelig beïnvloed.

Gezondheidscontrole

Artikel 3.14 lid 6, geeft aan dat degene die een tentoonstelling organiseert zorg draagt voor een veterinaire gezondheidscontrole van de vogels voordat toegang wordt verstrekt en laat geen vogels toe met klinische verschijnselen van of verdacht van een besmettelijke dierziekte.

Aanvullend op deze nationale wetgeving heeft de [Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers](#) een eigen reglement opgesteld dat op diverse punten wat verder gaat dan de wettelijke verplichtingen.